

Report on Bachelor Thesis

Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University in Prague

Student:	Lubos Hanus
Advisor:	Tomas Janotik, Msc.
Title of the thesis:	Ekonomicke aspekty darcovstvi krve

OVERALL ASSESSMENT (provided in English, Czech, or Slovak):

Bakalarska prace Lubose Hanuse se dotyka velmi smysluplného tematu darcovstvi krve a snazi se na tuto oblast aplikovat ekonomicky uhel pohledu a zakladni ekonometrické nástroje. Autori se ve stezejni casti prace snazi zkoumat dve hlavni hypotezy:

„Bezprispěvkoví dárci plné krve v České republice je méně riziková než dárci plazmy v soukromých příspěvkových centrech.“ a *„Vznik soukromých plazmaferetický center (finančně odměňující dárce) zapříčiní pokles dárců (odběrů) u center bezprispěvkových.“* Obe tyto hypotezy se primo dotykaji otazek samotneho lidskeho zivota a zavery prace jsou velmi zajimave (ac ne prekvapive) a dle meho nazoru i prakticky vyuzitelne na podporu argumentace na úrovni zdravotnicke praxe. Prace je z velke casti popisna (dle meho nazoru az prilis), je vsak v zaveru obohacena jednoduchou popisnou analyzou datoveho souboru a zajimavym ekonometrickym modelem.

V Kapitole 1 – Uvodu je nastolena problematika a struktura prace. Cela uvodni kapitola je dobre srozumitelna a strukturovana, obsahujici vse podstatne v rozumne kratke delce textu. Ve ctvrtém odstavci se vsak ctenar neubrani myslence, proc by v ekonomicke praci mel byt venovan takovy prostor druhum krevnich odberu, postupum pri jejich provadeni a vysvetleni typu vysetreni. Dale by mohly byt rovnou zmineny hlavni hypotezy, které jsou bezesporu tim nejzajimavejsim na cele praci, ale ctenar se je dozvida az pozdeji v prislusne kapitole.

Kapitola 2 je nejpopisnejsi ze vseh casti prace a ponekud nestastne se v ni snoubi velmi zajimave a originalni ekonomicke myslenky a interpretace (prenos infekci jako negativni externalita, lidska krev jako verejny statek, efektivita soukromeho vs. verejneho sektoru, pozitivni externalita nedostatku vlastnickych prav lidske krve, naklady prilezitosti darcu, crowding-out efekt), které by si rozhodne zaslouzily vice rozvest, se zbytecne dlouhymi a nezazivnymi popisnymi sekcemi (2.1, 2.4.). Specialne velke mnozstvi informaci ze sekce 2.4, které neni prilis vyuzito dale v textu ani pri konstrukci modelu, se pri cteni jevi spise kontraproduktivne a jejich zarazeni je na ukor vyse zminenych myslenek. Po fakticke strance me prekvapilo zarazeni financnich nahrad casu do nepeneznich stimulu (Tab. 2.1).

V Kapitole 3 je provedena jednoduchá popisná analýza získaného vzorku dat. Neoriginanejsim prvkom teto casti jsou prave dve jiz zminene hypotezy. I na zaklade relativne trivialnich metod autori dochazi k uzitecnym zaverum. Nejvice bych chtel vyzvednout opravdu velmi povedenou interpretaci v sekci 3.4 (prvni odstavec) a soucasne odvahu zminit mozne namitky a nedostatky (treti odstavec).

Kapitola poslední uvádí relevantní probitový model a množství jeho modifikací. K výsledkům ani k designu modelu nemám výhrad, je však nutno uvést několik důležitých poznámek k metodologii, které by měly být vzaty v potaz:

1. relevance dat získaných pomocí dotazníkových setření může být problematická. Odpovědi mohou být zkresleny množstvím vlivu, od behaviorálních aspektů po strukturu položených otázek. K tvorbě profesionálního dotazníku zajišťujícího konzistenci odpovědí by měl být přizván sociolog.
2. filtrování dat může být problém (může být porušen předpoklad random samplingu).
3. všechny proměnné binární - nebezpečí multikolinearity!!! + všechny její důsledky pro interpretaci koeficientu, jejich validitu a veškeré testování hypotéz v rámci modelu.

Výsledky by dále mohly být více interpretovány, nejen popsány. U odhadu koeficientu by se slušelo uvést i standardní odchylky. Nejzajímavější myšlenkou, která by však vyžadovala na další práci, je napadnout možnost danového odpočtu pro zaměstnavatele namísto darů.

K BODOVÉMU HODNOCENÍ:

Literature:

Práce s literaturou je formálně v pořádku. Literární rešerše je dostatečná. Bylo by vhodné sjednotit užití R. M. Titmuss a Richard M. Titmuss.

Methods:

Metody analýzy vhodné a přiměřeně zvolené na bakalářskou práci. Dobrá práce s probit modelem, je vidět dobrý stupeň porozumění problematice. Popisná analýza naopak poněkud triviální. Bylo by vhodné méně popisovat výsledky a více se poustět do jejich autorské interpretace.

Contribution:

Nejsilnější část celé práce, smysluplné téma, užitečné výsledky. Dobré interpretace, kterých by však mohlo být více.

Manuscript form:

Práce po formální stránce splňuje požadavky na kvalitu akademického textu. Ocenuji použití typografického softwaru Latex (k sazbe textu i tvorbě tabulek). Naopak bych doporučil sjednotit layout grafů (černobílá vs. barevná verze) a tabulek (Tab. 2.1 dvě strany dole) a provést generální korekturu textu před odevzdáním - v práci se vyskytují "zbytečné" nebo chybné věty, které by zasloužily vypustit. Za všechny zmíním např.:

- Otázka dostatečné zásoby lidských tkání vždy začíná u dárce a končí u pacienta... (str. 1)
- Lidská krev představuje pro člověka nepostradatelnou součást lidského těla, pro kterou stále neexistuje odpovídající substitut. (str. 3)
- Ačkoliv Titmussovo porovnání bylo zkresleno, protože jeho argumentace byla zaměřena proti placeným dárcům, kteří byli podle něj původci tohoto rozšíření (del Pozo, 1994).

Jeste jedno nezávislé přečtení textu by také pomohlo odhalit několik zbylých chyb v interpunkci a větné stavbě.

Navrh otázky k obhajobe:

Jake byste na zaklade Vasich vysledku navrhl zmeny v systemu darcovství krve v CR? Jake principy by mely byt podporovany a jake by zaslouzily zmenu?

SHRNUTÍ:

Celkove jde o tematem velmi originalni, avsak co do urovne zpracovani spise prumernou praci, ktera vsak splnuje vsechny nalezitosti na obhajobu bakalarske prace na FSV. Originalni smysluplne tema a vysledky vyuzitelne v oblasti zdravotnictvi hodnotim jako její nejvetsi devizu.

Bakalarskou praci Lubose Hanuse proto doporučuji k obhajobe a bude-li komise souhlasit, navrhuji hodnocení „2“, slovy „velmi dobre“.

SUMMARY OF POINTS AWARDED (for details, see below):

CATEGORY	POINTS
Literature (max. 20 points)	17
Methods (max. 30 points)	22
Contribution (max. 30 points)	25
Manuscript Form (max. 20 points)	12
TOTAL POINTS (max. 100 points)	76
GRADE (1 – 2 – 3 – 4)	2

NAME OF THE REFEREE: Jiří Kukačka

DATE OF EVALUATION: 25. 8. 2012

Referee Signature

EXPLANATION OF CATEGORIES AND SCALE:

LITERATURE REVIEW: The thesis demonstrates author's full understanding and command of recent literature. The author quotes relevant literature in a proper way.

Strong   Average   Weak
20   10   0

METHODS: *The tools used are relevant to the research question being investigated, and adequate to the author's level of studies. The thesis topic is comprehensively analyzed.*

Strong   Average   Weak
30   15   0

CONTRIBUTION: *The author presents original ideas on the topic demonstrating critical thinking and ability to draw conclusions based on the knowledge of relevant theory and empirics. There is a distinct value added of the thesis.*

Strong   Average   Weak
30   15   0

MANUSCRIPT FORM: *The thesis is well structured. The student uses appropriate language and style, including academic format for graphs and tables. The text effectively refers to graphs and tables and disposes with a complete bibliography.*

Strong   Average   Weak
20   10   0

Overall grading:

TOTAL POINTS	GRADE		
81 – 100	1	= excellent	= výborně
61 – 80	2	= good	= velmi dobře
41 – 60	3	= satisfactory	= dobře
0 – 40	4	= fail	= nedoporučuji k obhajobě